

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, dnia 07 września 2021 r.

PS.I.431.21.2021. MPR

**Pani
Anna Bajor
Kierownik Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Sobieskiego 5 a
48-100 Głubczyce**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 14 - 15 czerwca 2021 r. przeprowadzono w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach¹ kontrolę kompleksową w zakresie realizacji zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz zgodności zatrudnienia pracowników Centrum z wymaganymi kwalifikacjami.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w protokole.

Pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia się działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach w kontrolowanym zakresie.

Nie wnosi się uwag do statutu i regulaminu organizacyjnego Centrum, jednocześnie stwierdza się, iż w toku kontroli nie przedłożono dokumentu potwierdzającego utworzenie/powołanie jednostki, co stanowi naruszenie przepisu art. 12 pkt 8 lit. „i” ustawy o samorządzie powiatowym.

Pozytywnie oceniono warunki lokalowe Centrum oraz fakt, że w dostępie do pomieszczeń znajdujących się na parterze nie występują żadne ograniczenia dla osób niepełnosprawnych ruchowo, w związku z czym prowadzona jest tam obsługa i przyjmowanie klientów mających trudności z poruszaniem się.

Nie wnosi się uwag do kwalifikacji Kierownika Centrum i pracowników socjalnych. Ustalono zgodność wynagrodzeń pracowników socjalnych z wymogami

¹ Zwane w dalszej części wystąpienia: Centrum.

określonymi w rozporządzeniu w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2020 i 2021 roku.

W związku z sytuacją pandemiczną panującą od 2020 r. odstępuje się od formułowania wniosków w zakresie nie podnoszenia przez pracowników socjalnych kwalifikacji, poprzez udział w szkoleniach.

Niemniej w toku kontroli ustalono, że pracownicy socjalni nie posiadali legitymacji służbowych, co stanowi naruszenie § 14 pkt 1 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Nie wnosi się zastrzeżeń do upoważnienia udzielonego Kierownikowi Centrum w przedmiocie objętym zakresem ustawy o pomocy społecznej. Jednakże w toku kontroli stwierdzono, że pełnomocnictwa udzielone Kierownikowi Centrum w zakresie wystawiania faktur VAT, faktur VAT korygujących, not korygujących, paragonów fiskalnych oraz innych czynności niezbędnych w zakresie centralizacji podatku od towarów i usług swoją formą naruszają treść przepisu art. 48 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym.

Natomiast z uwagi na zakres kontroli nie formuje się wniosków dotyczących pozostałych przedstawionych upoważnień i pełnomocnictw.

W okresie objętym kontrolą Centrum nie realizowało, z uwagi na brak potrzeb, zadań własnych określonych w art. 19 ustawy w zakresie:

- 1) pomocy w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się;
- 2) pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, mającym trudności w integracji ze środowiskiem;

- 3) prowadzenia ośrodka interwencji kryzysowej;
- 4) doradztwa metodycznego dla kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z terenu powiatu,
a także zadań zleconych określonych w art. 20 ustawy w zakresie:
 - 1) pomocy cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w zakresie indywidualnego programu integracji, oraz opłacanie za te osoby składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
 - 2) prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
 - 3) udzielania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a, pomocy w zakresie interwencji kryzysowej.

Pozytywnie oceniono realizację zadań własnych powiatu dotyczących:

- 1) prowadzenia specjalistycznego poradnictwa;
- 2) prowadzenia i rozwoju infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym;
- 3) udzielenia informacji o prawach i uprawnieniach;
- 4) podejmowania innych działań wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 5) realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W trakcie kontroli stwierdzono:

- 1) uchybienia dotyczące:
 - a) nieaktualnych publikatorów ustaw przytaczanych w treści statutu Centrum;
 - b) adresowania informacji o braku wolnych miejsc w domu pomocy społecznej oraz wpisaniu strony na listę oczekujących na przyjęcie do ośrodków pomocy społecznej i wskazywanie stron bądź ich opiekunów prawnych jako otrzymujących przedmiotowe pisma *do wiadomości*;

c) wadliwej podstawy prawnej w wydanych decyzjach;

2) nieprawidłowości w zakresie:

- a) nie przyjęcia przez Radę Powiatu Głubczyckiego uchwały dotyczącej utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, co stanowi naruszenie art. 12 pkt 8 lit. „i” ustawy o samorządzie powiatowym;
- b) udzielenia Kierownikowi Centrum przez Starostę Głubczyckiego pełnomocnictwa, w zakresie składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem działalności bieżącej powiatu, z naruszeniem art. 48 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym;
- c) nie posiadania legitymacji służbowych przez pracowników socjalnych zatrudnionych w Centrum, co stanowi naruszenie § 14 pkt 1 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego;
- d) nie przyjęcia powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, co stanowi naruszenie obowiązku określonego w art. 19 pkt 1 ustawy;
- e) nieterminowego przedstawienia Radzie Powiatu Głubczyckiego oceny zasobów pomocy społecznej przez Zarząd Powiatu, co stanowi naruszenie obowiązku określonego w art. 16a ust. 4 ustawy;
- f) nieterminowego sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, co stanowi naruszenie art. 19 pkt 17 ustawy;
- g) braku kompletnej dokumentacji stanowiącej podstawę wydania decyzji kierującej do domu pomocy społecznej, co stanowi naruszenie § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej;
- h) zawarcia w sentencji decyzji o umieszczeniu w domu pomocy społecznej treści wykraczających poza zakres rozstrzygnięcia, co stanowi naruszenie art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.;
- i) braku uzasadniania prawnego decyzji o umieszczeniu w domu pomocy społecznej, co nie spełnia wymogów określonych w art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a.;
- j) oparciu wyniku postępowania w sprawie o umieszczenie w domu pomocy społecznej o opinię dyrektora domu pomocy społecznej, co stanowi naruszenie art. 59 ust. 2 ustawy;

- k) zakończenia postępowania w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej z naruszeniem art. 59 ust. 1 i 2;
- l) wydania dokumentacji osobie nie będącej stroną w postępowaniu ani też jej przedstawicielem ustawowym, co narusza zasadę określoną w art. 100 ust. 1 ustawy oraz zasady określone rozporządzeniem w sprawie domów pomocy społecznej.

Natomiast z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną w ograniczonym stopniu realizowane były zadania w zakresie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu.

Skutki i zakres stwierdzonych nieprawidłowości zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli. Jako przyczynę powstania nieprawidłowości uznano niedostateczną znajomość przepisów: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o samorządzie powiatowym, k.p.a., rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej oraz rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

W dniu 29.07.2021 r., tj. w terminie wynikającym z § 17 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U z 2020, poz. 2285), do Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu wpłynęły skierowane do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej zastrzeżenia Kierownika Centrum, wniesione do protokołu kontroli. Stosownie do treści § 17 ust. 6 cytowanego rozporządzenia – zastrzeżenia te zostały poddane analizie przez kontrolujący Centrum zespół inspektorów. Po dokonaniu ponownej analizy zgromadzonego w toku kontroli materiału dowodowego zastrzeżenie dotyczące niewłaściwej realizacji zadania, określonego w art. 19 pkt 17 ustawy o pomocy społecznej, nie zostało uwzględnione.

Odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości uznano:

- Radę Powiatu Głubczyckiego – w zakresie nie przyjęcia uchwały dotyczącej utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głubczycach;
- Starostę Powiatu Głubczyckiego w zakresie wydania pełnomocnictwa do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem działalności bieżącej powiatu;
- Zarząd Powiatu Głubczyckiego w zakresie nieterminowego przedstawienia Radzie Powiatu oceny zasobów pomocy społecznej;

- Kierownika Centrum w zakresie nie przyjęcia powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz nadzoru nad realizowanymi przez jednostkę zadaniami pomocy społecznej.

Stwierdzone uchybienie i nieprawidłowości, z uwagi na ich charakter i wagę nie stanowią podstawy do negatywnej oceny jednostki. Nie generują również skutków o charakterze finansowym, niemniej wpływają negatywnie na jakość usług i realizację zadań określonych dla powiatu w ustawie.

Mając na uwadze odpowiedzialność za stwierdzone nieprawidłowości dotyczące:

- nie przyjęcia uchwały dotyczącej utworzenia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie;
- wydania pełnomocnictwa do składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem działalności bieżącej powiatu;
- nieterminowego przedstawienia oceny zasobów pomocy społecznej,

odstępuje się od formułowania zaleceń pokontrolnych Kierownikowi Centrum w powyższym zakresie.

Zawiadomienie w tym przedmiocie zostanie przekazane organowi założycielskiemu jednostki kontrolowanej zgodnie z art. 128 ust. 6 ustawy.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej,

zalecam:

- 1) opracowanie powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 2) wydanie pracownikom socjalnym zatrudnionym w Centrum legitymacji służbowych;
- 3) terminowe sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Opolskiemu w formie dokumentu elektronicznego z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, zgodnie z art. 19 pkt 17 ustawy;
- 4) kompletowanie dokumentacji stanowiącą podstawę wydania decyzji kierującej do domu pomocy społecznej, zgodnie z wymogami określonymi § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej;

- 5) wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie umieszczania skierowanych osób w domu pomocy społecznej, zgodnie z zasadami wynikającymi z k.p.a.;
- 6) nie wydawanie dokumentacji osobom nieuprawnionym, tj. nie będącym stroną w postępowaniu administracyjnym ani jej przedstawicielem ustawowym, zgodnie z wymogami określonymi w art. 100 ust. 1 ustawy oraz zasadami określonymi w § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej;
- 7) precyzyjne realizowanie obowiązku określonego w art. 59 ust. 3 ustawy;
- 8) prowadzenie postępowań i rozstrzyganie w sprawach o umieszczenie w domu pomocy społecznej zgodnie z wymogami określonymi w art. 59 ust. 2 ustawy.

Pouczenie

1. Jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
2. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
3. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesałać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-082 Opole.
4. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
5. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności jednostki organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostki wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach organ założycielski tych jednostek lub organ zlecający kontrolowanej jednostce realizację zadania z zakresu pomocy społecznej.

6. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych istotnych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.

Z up. Wojewody Opolskiego

Mieczysław Wojtaszek

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Pismo otrzymują:

1. Rada Powiatu Głubczyckiego
Starostwo Powiatowe w Głubczycach
ul. Kochanowskiego 15, 48-100 Głubczyce